

Juryrapport GDO Innovatie & Impactprijs 2024

Met hun innovatieve projecten en producten maken de NDE-centra impact op scholen, buurten, wijken en gemeenten. Daarom reiken we jaarlijks de GDO Innovatie & Impactprijs uit! Opnieuw dongen acht kandidaten mee naar deze prijs. De jury heeft veel waardering voor alle inzendingen waarbij is samengewerkt met verschillende organisaties in de samenleving en die aansluiten op actuele thema's rond natuur, water, vergroening, biodiversiteit en energie.

Utrecht Natuurlijk: Bijzondere escapegame met bijenkunst

De Bijzondere escape game is onderdeel van het Pollinations-programma over de Kunst van het bestuiven; een artistieke kennismaking met de zintuigen van bijen. Vier kunstenaars uit Vlaanderen en Nederland plaatsten op de Steede Hoge Woerd nieuwe kunstwerken geïnspireerd op bijen en hun belangrijke rol voor de biodiversiteit.

De jury: Door biodiversiteit te combineren met kunst en cultuur kijk je met een andere bril naar het thema. Het sluit ook heel mooi aan bij het thema van onze GDO2daagse bruggen bouwen tussen natuur en cultuur. En de vraag is: is er nog wel een escape bij onze afnemende biodiversiteit?

Stad & Natuur Almere: Almere Meet Water

In opdracht van de gemeente Almere brengen studenten en leerlingen de waterkwaliteit in kaart en wat er gedaan kan worden om deze te verbeteren. Stad & Natuur begeleidt hen hierbij om inwoners bewust te maken van het belang van (schoon) water. Het project Almere Meet Water is inmiddels uitgegroeid tot een wetenschappelijk onderzoekstraject. Daardoor kan de gemeente op basis van data ook beleidskeuzes maken in het beheer van het oppervlaktewater.

De jury: Een mooie samenwerking en bijzonder is dat studenten worden ingezet voor het beheer van de openbare ruimte. Het is voor de jury nog onduidelijk wat de studenten er verder mee doen en kunnen en wat de impact is op de bewoners. De jury ziet wel kansen om dit soort onderzoek uit te breiden in het kader van water- en bodemsturend beleid en meer effect op waterbewustzijn in plaats van waterkwaliteit.

NMCX, Haarlemmermeer: Groene Leerkracht

NMCX wil met de Groene Leerkracht een oplossing bieden voor de uitval van leerkrachten in het basisonderwijs, structureel en incidenteel. Dankzij het netwerk van docenten en het ruime aanbod aan lesmateriaal is NMCX uitstekend in staat om een dag in te vullen met boeiende, informatieve en waardevolle lessen. Zo biedt natuurinclusief en duurzaam onderwijs een verrijking voor de leerlingen, en fungeert het als een directe uitweg voor een urgent maatschappelijk probleem.

De jury: Dit maakt van een bedreiging een kans met forse impact. Een inspirerende aanpak om niet een educatief medewerker maar een groene leerkracht aan te bieden; wat je al hebt frame je anders! Het zou heel mooi zijn als alle centra zo zouden kunnen werken en een nieuw verdienmodel kunnen realiseren. Het mes snijdt bij deze aanpak aan twee kanten, want de leerlingen krijgen ook nog eens waardevolle lessen. Het past ook in de denkrichting van onze NDE-combinatiefunctionaris. De vraag is wel: hoe krijg je genoeg goede groene leerkrachten?

Het Groene Huis, Amersfoort: Expositie Biodiversiteit reist door de stad

Het Groene Huis organiseerde een expositie over biodiversiteit en hoe inwoners en gemeente daaraan bijdragen. Dit werd verrijkt met het schrijven van liefdesbrieven aan de aarde, een speurtocht en puzzels. De expositie is op reis gegaan en heeft inmiddels 18 andere locaties aangedaan: kerken, buurthuizen, VO scholen, bedrijven en zorginstellingen. Zij konden op een eigen paneel vertellen wat ze doen aan biodiversiteit. Dat enthousiasmeert, maakt trots en geeft energie aan het opzetten van extra activiteiten en volhouden wat je al doet.

De jury: Een mooie en aansprekende inzending met een groot en breed bereik en daardoor een grote lokale impact. Dit gunnen we ook een andere stad. Mooi dat er samenwerking is gevonden met al die verschillende locaties en dat de expositie ruimte biedt om de eigen verhalen te verbeelden. De jury is wel benieuwd of het ook echt tot nieuwe actie(s) heeft geleid.

De Papaver, Delft: Riolvervanging educatie en vergroening

Het vervangen van het riool was voor de gemeente Delft aanleiding om ook meer groen in de wijk te brengen. Samen met de Klimaatmaat van De Papaver werden bewoners geïnformeerd wat ze zelf kunnen doen om hun omgeving leefbaar te houden. De Papaver zorgde ook dat kinderen in de wijk leerden wat een riool is en waarom vervanging nodig is. Daarna gingen de scholen samen met 1200 kinderen, ouders en leerkrachten aan de slag om hun schoolpleinen te vergroenen.

De jury: We zijn erg onder de indruk van deze inzending. Inspirerend dat het riool de basis vormt voor dit programma. Je maakt impact in de wijk, op de scholen en ook achter de voordeur. Dit knoopt verschillende beleidsthema's aan elkaar: riolvervanging, vergroening van wijk en schoolpleinen en bewustzijn over het riool bij jong en oud. De Papaver maakt het verschil door beleid van de gemeente handen en voeten te geven. Dit sluit ook mooi aan bij de beoogde functie van onze NDE-combinatiefunctionaris die binnen een gemeente kijkt naar verbindende mogelijkheden.

Utrecht Natuurlijk: Toevallig Groen: Zaailingen van de Stad

Met 'Toevallig Groen: Zaailingen van de Stad' laat Utrecht Natuurlijk bewoners de oerkracht van de natuur in de gebouwde omgeving ervaren. Met verhalen over Zaailing van de Maand, de Statuslabel Zaailing Gewenst en de Digitale Zaailingenkaart zijn mensen zaailingen gaan herkennen en zien als iets positiefs en bijzonders. Samen met bewoners, ondernemers en de gemeente Utrecht is en wordt onderzocht of bepaalde gebieden kunnen worden ingericht als Zaailing Gewenst Zones.

De jury: Een vernieuwende, charmante en prikkelende aanpak. Met het aanbrengen van de labels Zaailing Gewenst uniek in zijn eenvoud. Het maakt mensen bewust dat de natuur niet maakbaar is. Dit bewijst dat een programma rond biodiversiteit en natuur niet groots en meeslepend hoeft te zijn. Inspirerend voor andere steden. Er is een breed pallet aan samenwerkingspartners gevonden. Wel vraagt de jury zich af er gebeurt als de zaailing toch weg wordt gehaald? Komt de buurt in opstand?

De Klyster, Noardeast-Fryslân en Dantumadiel: De Vogel van de Week

Volop in het nieuws: natuuralfabetisme, jongeren kennen geen soorten meer, de biodiversiteit holt achteruit. Daarom maakte De Klyster De Vogel van de Week!, een combinatie van vrolijke filmpjes, lessen en een werkboek en over wie er allemaal nog meer in jouw buurt leven. Met vogelplaatjes en een vogelverzamelalbum. Het project is via alle Friese NDE-centra op de scholen in Friesland verspreid.

De jury: De Klyster springt in op een actueel thema en brengt op een ludieke, aansprekende en innovatieve manier informatie over vogels, aansluitend bij de belevingswereld van kinderen. Doordat het filmpje zo vrolijk is, kijken de leerlingen uit naar nieuwe filmpjes en maken ze impact: dit vergeet je nooit mee. Deze aanpak is ook uit te breiden naar andere dieren of planten, en zou ook passen op TikTok.

En de winnaar is...

Omgevingseducatie Gooi en Vechtstreek: Kompas op Groen

Kompas op Groen is een combinatie met een tentoonstelling, informatie en praktijkverhalen van bewoners en onderwijs om de energietransitie achter de voordeur te krijgen. De expositie is opgezet door de energievoerders in de regio. Omgevingseducatie Gooi en Vechtstreek verzorgt het educatieprogramma, waarin kinderen zien hoe ons energiegebruik is veranderd, hoe energiebesparing werkt met een link naar hun thuissituatie en ze via een aansluitend kunstprogramma nadenken over energievoorziening in de toekomst.

De jury:

Deze inzending gaat van innovatie naar bewezen impact in de breedte. Er is een jarenlange brede effectieve samenwerking en een slimme manier waarop ouders, kinderen en leerkrachten zelf hun inhoudelijke inbreng kunnen leveren en de energietransitie laagdrempelig dicht bij de thuissituaties wordt gebracht. Kompas op Groen opent deuren. Het is een indrukwekkend resultaat dat van alle kanten geborgd is en er ook nog eens fantastisch uitziet.

Omgevingseducatie is een klein centrum en dan dit voor elkaar krijgen. Namens de jury: Petje af!

Jury 2024

Jacqueline van Dongen (wethouder Zwijndrecht, voorzitter GDO), Theo Leupen (programmamanager Duurzaam Door - RVO) en Katelijne van Spronsen (De Helderse Vallei, winnaar GDO Innovatieprijs 2023).